

ÕPIOSKUSED

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli õpioskuste õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) arendab koostööoskust;
- 2) planeerib õppimist ja oskab seda plaani järgida;
- 3) kasutab õpitut, sealhulgas õpioskusi ja strateegiaid, erinevates kontekstides ja probleeme lahendades;
- 4) valdab peamisi töövõtteid arvutil igapäevases õppetöös eelkõige infot otsides, töödeldes ja analüüsisides ning tekstidokumente ja esitlusi koostades;
- 5) teadvustab ning oskab vältida info- ka kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi IKT) kasutamisel tekkivaid ohte oma tervisele, turvalisusele ja isikuandmete kaitsele;
- 6) iseseisva, individuaalse ja rühmatöö, koostöö- ja meeskonnatööoskuste omandamine;
- 7) õpilase silmaringi laienemine erinevate teabeallikate kasutamise kaudu;
- 8) funktsionaalse lugemise oskuse arendamine.

Õppeaine kirjeldus

Õpioskuste õpetamise üldeesmärk on tagada põhikooli lõpetaja info- ja kommunikatsioonivahendite rakendamise pädevused igapäevase töö- ja õpikeskkonna kujundamiseks eelkõige koolis, mitte niivõrd tulevase ametikoha nõudmisi arvestades.

Õpioskused on õppimisel vajaminevad oskused. Õpioskused on oskused õpitavat omandada ja mõista, seostada seda eelnevalt õpituga, struktureerida ja kasutada, teadvustada ja vajadusel ümber struktureerida.

Õpioskuste õpetamise põhimõtted põhikoolis on:

- 1) elulähedus: näited, ülesanded jm võetakse õpilasele tuttavast igapäevaelust (kool, kodu, huvitegevus, meedia);
- 2) aktiivõpe ja loomingulisus: eelistatakse õpilaste aktiivset osalemist nõudvaid ja nende loovust esile toovaid õppemeetodeid;
- 3) uuenduslikkus: läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ vaimus eelistatakse uuenduslikke tehnoloogiaid ning lahendusi;
- 4) ühisõpe: eelistatud koostöös õppimise meetodid;

- 5) teadmusloome: uut teadmust õpitakse üheskoos luues, mitte vananenud infot meelde jättes;
- 6) vaba tarkvara ja avatud sisu: võimaluse korral eelistatakse kommertstarkvarale vaba tarkvara;
- 7) turvalisus: kool tagab õpilastele turvalise veebipõhise töökeskkonna ning propageerib ohutuid käitumisviise võrgukeskkonnas;
- 8) lõimitus: õpiülesannetes (nt referaatides, esitlustes) kasutatakse teiste õppeainete teemasid;
- 9) õpitu meenutamine ja kasutamine.

Õpioskused on kergesti lõimitavad kõigi teiste õppeainetega. See lõiming toimub mõlemal suunal: ühelt poolt kasutatakse õpioskuste õppeülesandeid koostades teiste õppeainete teemasid, et luua mõtestatud õppimine, ning teiselt poolt kujundatakse IKT pädevusi teistes õppeainetes referaate ja esitlusi tehes, andmeid kogudes ning analüüsides. Õpioskuste ainekavaga luuakse eeldused integreerida tehnoloogiat ja uuenduslikkust läbiva teemana teistesse õppeainetesse.

Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) rakendatakse õppetöös 80-minutilisi plokkke, mis on võrdsustatud kahe ainetunniga;
- 3) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub poolaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks;
- 4) võimaldatakse õppida üksi ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 5) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 6) rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 7) laiendatakse õpikeskkonda: looduskeskkond, arvutiklass, kooliõu, muuseumid, näitused, ettevõtted jne.

Füüsiline õpikeskkond

Õpioskuste tundides on õpilasele tagatud:

- 1) kaasaegne õpikeskus (trükised+audio-visuaalne+internetiühendusega arvutid individuaalseks kasutuseks);
- 2) paindliku interjööri klass (kergesti kohandatav erinevate õppevormide tarvis, nt paaris- ja rühmatöö);
- 3) esteetiliselt eakohased ruumid.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest.

Õpiülesannete lahendamise puhul hinnatakse:

- 1) õppe plaanipärasust, loomingulisust ja ratsionaalsust;
- 2) õppekavas ettenähtud õpitulemuste saavutamist ning seonduvate pädevuste olemasolu veenvat tõendamist õpilase poolt;
- 3) arvutiga loodud materjalide tehnilist teostust, esteetilisust ning originaalsust;
- 4) õpilasepoolset praktilise tegevuse mõtestamist;
- 5) õpilase arengut;
- 6) autoriõigustest kinnipidamine
- 7) Kokkuvõttev hinne A/MA aineploki lõpus.

I KOOLIASTE

I kooliaste	
	Teemad
2.klass	<ul style="list-style-type: none"> • Teab, kus on kirjas erinevad juhised õppimiseks. • Oskab avada Office 365 korrektselt. • Lülitab sisse sülearvuti, tahvelarvuti või telefoni. Logib sisse ja välja. Sulgeb seadme korrektselt. • Teab programme (nt Opiq, Kahoot!, Quizlet jne). • eKool (juhendatav sisselogimine, õppetöö jälgimine, suhtlus eKoolis). • Tervisesõbralik digikäitumine (töösens, pausid, liikumine, helitugevus, aja juhtimine jne). • Paroolid ja kontod. • Lühikesed ja lihtsad tarbetekstid (silt, teade, lihtne reegel, tunniplaan, pildiga kutse; märgid ja lühendid: kellaeg, kuupäev, €, lk, nr). • Tehisintellekti (AI) algtõed: Mis on nutikas seade? Kuidas masinad meid "kuulevad" ja aitavad (nt häälkäsklused – Siri, Google Assistant).
Õpitulemused 2.klassi lõpuks	
<ul style="list-style-type: none"> • Oskab õppida üksi, koos teisega ja rühmas. • Oskab koostada päevakava ja seda järgida jne • Oskab õpetaja juhendamisel kasutada õppimiseks erinevaid õpistrateegiaid. • Oskab seadet sisse lülitada, sisse logida ja sulgeda. • Kasutab eakohaseid programme õppetöös. • Teab arvuti ja interneti kasutamise mõju tervisele ning oskab arvestada turvalisuse ja internetiohtudega. • Loeb eakohaseid tekste ja esitab loetu põhjal olulise info. • Saab aru, et nutiseadmetes on programmid, mis aitavad igapäevaseid toiminguid teha. 	
	Teemad
3.klass	<ul style="list-style-type: none"> • Teab, kus on kirjas erinevad juhised õppimiseks. • Oskab avada Office 365 korrektselt. • Lülitab sisse sülearvuti, tahvelarvuti või telefoni. Logib sisse ja välja. Sulgeb seadme korrektselt. • Programmid (nt Opiq, LearningApps). • eKool (iseseisev sisselogimine, õppetöö jälgimine, suhtlus eKoolis). • Outlook (juhendatav sisselogimine, meili saatmine – netikett, väljalogimine). • Tervisesõbralik digikäitumine (töösens, pausid, liikumine, helitugevus, aja juhtimine jne).

	<ul style="list-style-type: none"> • Turvaline käitumine internetis (isikuandmed, suhtlus võõrastega). • Küberkius (seos KiVa-ga). • Paroolid ja kontod. • Pettused ja kahtlane sisu (viirused, klikilõksud, reklaam). • Ohutu info otsimine ja allikate usaldamine (otsingusõnad, pildi/teksti kasutamine). • Lugesistrateegiatega õpetamine (lihtsad tarbetekstid: teade, kutse, juhend, reeglid, menüü, ajakava; küsimuste esitamine, olulise info leidmine, tundmatud sõnad). • Tehisintellekti algtoed: Algoritmide tutvustus – arusaam, et arvut või programm järgib inimese antud reegleid ja mustreid.
Õpitulemused 3.klassi lõpuks	
<ul style="list-style-type: none"> • Oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas. • Oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada. • Oskab õpetaja juhendamisel kasutada õppimiseks erinevaid õpistrateegiaid. • Oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel. • Oskab seadet sisse lülitada, sisse logida ja sulgeda korrektselt. • Kasutab eakohaseid programme õppetöös. • Teab arvuti ja interneti kasutamise mõju tervisele ning oskab arvestada turvalisuse ja internetiohtudega. • Loeb eakohaseid tekste ja esitab loetu põhjal olulise info. 	

II KOOLIASTE

II kooliaste	
	Teemad
4.klass	<ul style="list-style-type: none"> • Aja planeerimine: Oskab planeerida oma koduste ülesannete tegemist ja kasutada õpilaspäevikut/kalendrit. • Koostab lühemaid tekste (plakat, kuulutus). • Turvaline käitumine internetis (isikuandmed, suhtlus võõrastega). • Küberkius. • Paroolid ja kontod. • Pettused ja kahtlane sisu (viirused, klikilõksud, reklaam). • Ohutu info otsimine ja allikate usaldamine (otsingusõnad). • Outlook ja Teams (sisselogimine, meili saatmine – netikett, väljalogimine). • Rühma- ja grupitööd. • AI meie igapäevaelus: Kus me AI-d juba kohtame? (soovitused, automaattõlked, näotuvastus).

Õpitulemused 4.klassi lõpuks	
<ul style="list-style-type: none"> • Oskab õppimisel kasutada erinevaid õpistrateegiaid. • Oskab koostada tekste. • Teab arvuti ja interneti kasutamise põhimõtteid ning oskab arvestada turvalisuse ja internetiohtudega. • Valib ja kasutab eesmärgipäraselt eakohaseid digivahendeid õppetöök. • Oskab kasutada erinevaid teatmeteoseid ja allikaid, tunneb lihtsat viitamist. • Osalemine projektides (koostöös aineõpetajatega). • Märkab tehisintellekti rakendusi igapäevastes digiteenustes. 	
	Teemad
5.klass	<ul style="list-style-type: none"> • Teab, kus on kirjas erinevad juhised õppimiseks. • Oskab avada Office 365 korrektselt. • Lülitab sisse sülearvuti, tahvelarvuti või telefoni. Logib sisse ja välja. Sulgeb seadme korrektselt. • Programmid (nt Opiq, LearningApps). • eKool (iseseisev sisselogimine, õppetöö jälgimine, suhtlus eKoolis). • Outlook (juhendatav sisselogimine, meili saatmine – netikett, väljalogimine). • Tervisesõbralik digikäitumine (töösand, pausid, liikumine, helitugevus, aja juhtimine jne). • Turvaline käitumine internetis (isikuandmed, suhtlus võõrastega). • Küberkius (seos KiVa-ga). • Paroolid ja kontod. • Pettused ja kahtlane sisu (viirused, klikilõksud, reklaam). • Ohutu info otsimine ja allikate usaldamine (otsingusõnad, pildi/teksti kasutamine). • Lugemisstrateegiate õpetamine (lihtsad tarbetekstid: teade, kutse, juhend, reeglid, menüü, ajakava; küsimuste esitamine, olulise info leidmine, tundmatud sõnad). • Mis see AI üldse on?: Lihtne seletus tehisintellektist ja masinõppest. • AI platvormidega tutvumine ja katsetamine: Eakohaste ja turvaliste AI-tööriistade proovimine (nt piltide või tekstide genereerimine). • Käskude (promptide) kirjutamine: Kuidas küsida masinalt nii, et see saaks sinust õigesti aru.
Õpitulemused 5.klassi lõpuks	
<ul style="list-style-type: none"> • Oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas. • Oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada. • Oskab õpetaja juhendamisel kasutada õppimiseks erinevaid õpistrateegiaid. 	

<ul style="list-style-type: none"> • Oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel. • Oskab seadet sisse lülitada, sisse logida ja sulgeda korrektselt. • Kasutab eakohaseid programme õppetöös. • Teab arvuti ja interneti kasutamise mõju tervisele ning oskab arvestada turvalisuse ja internetiohtudega. • Loeb eakohaseid tekste ja esitab loetu põhjal olulise info. • Omab esmast ettekujutust tehisintellektist ja oskab õpetaja juhendamisel katsetada lihtsamaid AI tööriistu. 	
	Teemad
6.klass	<ul style="list-style-type: none"> • Oskab märkmete või erinevatest allikatest leitud info põhjal koostada oma sõnadega lühikest kokkuvõtet. • Allikakriitika ja digioskused: Oskab leida teavet digitaalsetest allikatest, tuua välja info autori/allika ning teeb algust lihtsama allikakriitikaga. • Oskab õpistrateegiate abil luua erinevaid kirjalikke töid (essee, referaat, ainetöö, esitlusraport). • Koostab referaadi kirjaliku juhendi järgi. • Turvaline käitumine internetis (isikuandmed, suhtlus võõrastega). • Küberkius. • Paroolid ja kontod. • Pettused ja kahtlane sisu (viirused, klikilõksud, reklaam). • Ohutu info otsimine ja allikate usaldamine. • Viitamine (autorikaitse). • AI ohud ja nende ennetamine. • Outlook ja Teams (sisselogimine, meili saatmine – netikett, väljalogimine, meeskonna videotes osalemine, failide jagamine). • Otsib ja korrastab infot. • Kasutab erinevaid AI vorme, vastavalt ülesandele. • Koostab ja vormistab tekste, tabelleid, esitlusi. • Koostab konspekti. • Rahvusvahelised projektid (eTwinning). • Kuidas AI-d targalt kasutada: Faktikontrolli vajalikkus ja miks AI võib eksida. • Eetika ja autorikaitse AI kasutamisel: Mis vahe on plagiaadil ja inspiratsioonil? AI kui "õpipartner", mitte kodutööde ära tegija. AI ohud ja nende ennetamine. • Kasutab erinevaid AI vorme, vastavalt ülesandele.
Õpitulemused 6.klassi lõpuks	
<ul style="list-style-type: none"> • Oskab õppimisel kasutada erinevaid õpistrateegiaid. • Oskab koostada tekste. 	

- Teab arvuti ja interneti kasutamise põhimõtteid ning oskab arvestada turvalisuse ja internetiohtudega.
- Valib ja kasutab eesmärgipäraselt eakohaseid digivahendeid õppetöök.
- Oskab kasutada erinevaid teatmeteoseid ja allikaid, tunneb lihtsat viitamist.
- Osalemine projektides.
- Oskab AI tööriistu kriitiliselt hinnata ning kasutab neid eetiliselt ja turvaliselt oma õppetöös.

III KOOLIASTE

III kooliaste	
	Teemad
7.klass	<ul style="list-style-type: none"> • Koostab teaduspõhise referaadi vastavalt loovtöö vormistamise juhendile. • AI kui abimees loov- ja uurimistöodes: AI kasutamine töö struktuuri loomisel, teksti toimetamisel ja ideede ajurünnakuks. • Erinevate AI platvormide katsetamine, vastuste võrdlemine ja analüüsimine. • Viitamine tehisintellektile: Kuidas korrektselt viidata AI poolt loodud või kaaloodud materjalidele. • Planeerimine, ajakava koostamine. • Esitluste koostamise võimalused. • Loovtöö liigid. • Lõpetuseks teema valik.
Õpitulemused 7.klassi lõpuks	
<ul style="list-style-type: none"> • Rakendab teadlikult erinevaid õpistrateegiaid. • Loovtöö iseseisev ja eesmärgipärane planeerimine ning teostamine. • Rakendab tehisintellekti sihipäraselt ja eetiliselt loovtöö protsessis ning oskab AI-le korrektselt viidata. 	